

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

29. juli 2019*

»Appel – statsstøtte – regional investeringsstøtte – støtte til et stort investeringsprojekt – støtte, der er delvist uforenelig med det indre marked – artikel 107, stk. 3, TEUF – støttens nødvendighed – artikel 108, stk. 3, TEUF – forordning (EF) nr. 800/2008 – støtte, der overskrider den individuelle anmeldelsestærskel – anmeldelse – gruppefritagelsens rækkevidde – kontraappel – tilladelse til en intervention ved Den Europæiske Unions Ret – formaliteten«

I sag C-654/17 P,

angående en appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 22. november 2017,

Bayerische Motoren Werke AG, München (Tyskland), ved Rechtsanwälte M. Rosenthal, G. Drauz og M. Schütte,

appellant,

de øvrige parter i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved F. Erlbacher, A. Bouchagiar og T. Maxian Rusche, som befuldmægtigede,
sagsøgt i første instans,

Freistaat Sachsen, Dresden (Tyskland), ved Rechtsanwalt T. Lübbig,
intervenient i første instans,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan (refererende dommer), og dommerne C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič og I. Jarukaitis,

generaladvokat: E. Tanchev,

justitssekretær: kontorchef D. Dittert,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 23. januar 2019,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 3. april 2019,

* Processprog: tysk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Bayerische Motoren Werke AG (herefter »BMW«) har med sit appelskrift nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 12. september 2017, Bayerische Motoren Werke mod Kommissionen (T-671/14, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2017:599), hvorved Retten frifandt Europa-Kommissionen i det søgsmål, som BMW havde anlagt med påstand om delvis annullation af Kommissionens afgørelse (EU) 2016/632 af 9. juli 2014 om statsstøtte SA.32009 (2011/C) (ex 2010/N), som Forbundsrepublikken Tyskland påtænker at yde til BMW til et stort investeringsprojekt i Leipzig (EUT 2016, L 113, s. 1) (herefter »den omtvistede afgørelse«).
- 2 Kommissionen har iværksat en kontraappel, hvormed den har nedlagt påstand om ophævelse af kendelse afsagt af formanden for Rettens Femte Afdeling den 11. maj 2015, Bayerische Motoren Werke mod Kommissionen (T-671/14, ikke trykt i Sml., herefter »kendelsen af 11. maj 2015«, EU:T:2015:322), hvorved Retten imødekom en interventionsbegæring fra Freistaat Sachsen, såvel som af afgørelsen om, hvorvidt denne intervention kunne realitetsbehandles, og hvorvidt der – ud over de argumenter, som appellanten fremførte i den appellerede dom – skulle tages hensyn til Freistaat Sachsens argumenter.

Retsforskrifter

Forordning nr. 659/1999

- 3 Artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af [...] artikel [108 TEUF] (EFT 1999, L 83, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 734/2013 af 22. juli 2013 (EUT 2013, L 204, s. 15) (herefter »forordning nr. 659/1999«), havde følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

b) »eksisterende støtte«

[...]

ii) godkendt støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som er godkendt af Kommissionen eller Rådet [for Den Europæiske Union]

[...]

c) »ny støtte« enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte.

[...]«

- 4 Denne forordnings artikel 2 med overskriften »Anmeldelse af ny støtte« bestemte i stk. 1 følgende:

»Medmindre andet er fastsat i forordninger udstedt i medfør af [...] artikel [109 TEUF] eller i medfør af andre relevante bestemmelser i [TEUF], skal planer om at yde ny støtte anmeldes i tilstrækkelig god tid til Kommissionen af den pågældende medlemsstat. [...]«

- 5 Den nævnte forordnings artikel 7 med overskriften »Kommissionens beslutninger om at afslutte den formelle undersøgelsesprocedure« fastsatte følgende:

»[...]

2. Finder Kommissionen, at den anmeldte foranstaltning, eventuelt efter at den pågældende medlemsstat har foretaget ændringer, ikke udgør støtte, fastslår den dette ved beslutning.

3. Finder Kommissionen, at tvivlen om, hvorvidt den anmeldte foranstaltning er forenelig med [det indre marked], eventuelt efter at den pågældende medlemsstat har foretaget ændringer, er fjernet, vedtager den en beslutning, hvorved den erklærer støtten for forenelig med [det indre marked], i det følgende benævnt »positiv beslutning«. I beslutningen anføres, hvilken undtagelse i traktaten der er anvendt.

[...]«

- 6 Artikel 10 i forordning nr. 659/1999 med overskriften »Undersøgelse, begæring om oplysninger og påbud om oplysninger« bestemte i stk. 1 følgende:

»Kommissionen kan på eget initiativ undersøge oplysninger om påstået ulovlig støtte fra enhver kilde, jf. dog artikel 20.

Kommissionen undersøger straks enhver klage, som indgives af en interesseret part i henhold til artikel 20, stk. 2, og sikrer, at den pågældende medlemsstat holdes fuldt og regelmæssigt underrettet om undersøgelsens forløb og resultater.«

Forordning (EF) nr. 800/2008

- 7 Anden til fjerde og syvende betragtning til Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107 og 108 TEUF] (Generel gruppefritagelsesforordning) (EUT 2008, L 214, s. 3), der er blevet erstattet af Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til [...] artikel 107 [TEUF] og 108 [TEUF] (EUT 2014, L 187, s. 1), havde følgende ordlyd:

»(2) Kommissionen har anvendt [...] artikel [107] og [108] [TEUF] i mange beslutninger og har erhvervet tilstrækkelig erfaring til at kunne fastlægge generelle kriterier for foreneligheden af støtte til små og mellemstore virksomheder [...]

(3) Kommissionen har også opnået den fornødne erfaring med anvendelsen af [...] artikel [107] og [108] [TEUF] på uddannelses-, beskæftigelses- og miljøstøtte, støtte til forskning, udvikling og innovation samt regionalstøtte til både små og mellemstore virksomheder og store virksomheder [...]

(4) På baggrund af disse erfaringer er det nødvendigt at tilpasse nogle af de betingelser, der er fastlagt i forordning [...], [...], [...] og [...]. Af forenklingshensyn og for at sikre en mere effektiv kontrol med støtten fra Kommissionens side bør disse forordninger erstattes af en enkelt forordning. En forenkling bør opnås bl.a. ved hjælp af et sæt fælles, harmoniserede definitioner og fælles horisontale bestemmelser, som fastlagt i denne forordnings kapitel I. [...]

[...]

- (7) Statsstøtte som omhandlet i [...] artikel [107], stk. 1, [TEUF], der ikke er omfattet af denne forordning, bør fortsat være anmeldelsespligtig efter [...] artikel [108], stk. 3, [TEUF]. Denne forordning bør ikke påvirke medlemsstaternes mulighed for at anmelde støtte til formål, der svarer til dem, som denne forordning omfatter. Kommissionen vil navnlig vurdere en sådan støtte på grundlag af betingelserne i denne forordning og efter kriterierne i de særlige retningslinjer eller rammebestemmelser, som Kommissionen har vedtaget, når den pågældende støtteforanstaltning falder ind under de pågældende retningslinjers eller rammebestemmelseres anvendelsesområde.«
- 8 Artikel 3 i forordning nr. 800/2008 med overskriften »Betingelser for fritagelse«, der indgik i denne forordnings kapitel I, som selv havde overskriften »Fælles bestemmelser«, bestemte følgende:
- »1. Støtteordninger, der opfylder alle betingelserne i denne forordnings kapitel I og de relevante bestemmelser i denne forordnings kapitel II, er forenelige med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107], stk. 3, [TEUF] og fritaget for anmeldelsespligten i [...] artikel [108], stk. 3, [TEUF], forudsat at enhver form for individuel støtte, der ydes i henhold til en sådan ordning, opfylder alle betingelserne i denne forordning, og ordningen indeholder en udtrykkelig henvisning til denne forordning med angivelse af dens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
2. Individuel støtte, der ydes i henhold til en ordning, som nævnt i stk. 1, er forenelig med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107], stk. 3, [TEUF] og er fritaget for anmeldelsespligten i [...] artikel [108], stk. 3, [TEUF], forudsat at den opfylder alle betingelserne i denne forordnings kapitel I og de relevante bestemmelser i denne forordnings kapitel II, og at den individuelle støtteforanstaltning indeholder en udtrykkelig henvisning til de relevante bestemmelser i denne forordning med angivelse af de relevante bestemmelser, forordningens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
3. Ad hoc-støtte, der opfylder alle betingelserne i denne forordnings kapitel I og de relevante bestemmelser i denne forordnings kapitel II, er forenelig med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107], stk. 3, [TEUF] og fritaget for anmeldelsespligten i [...] artikel [108], stk. 3, [TEUF], forudsat at støtteforanstaltningen indeholder en udtrykkelig henvisning til de relevante bestemmelser i denne forordning med angivelse af de relevante bestemmelser, forordningens titel og en henvisning til dens offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.«
- 9 Denne forordnings artikel 6, der indgik i samme kapitel I og havde overskriften »Anmeldelsestærskler for individuel støtte«, bestemte i stk. 2 følgende:
- »Regional investeringsstøtte til store investeringsprojekter anmeldes til Kommissionen, hvis det samlede støttebeløb fra alle finansieringskilder overstiger 75% af det støttebeløb, der maksimalt kan ydes til en investering med støtteberettigede omkostninger på 100 mio. EUR, i henhold til den standardstøttetærskel, der gælder for store virksomheder i det godkendte regionalstøttekort på det tidspunkt, hvor støtten ydes.«
- 10 Den nævnte forordnings artikel 8 med overskriften »Tilskyndelsesvirkning« bestemte følgende:
- »1. Kun støtte, der har en tilskyndelsesvirkning, fritages i henhold til denne forordning.
- [...]

3. Støtte til store virksomheder, der er omfattet af denne forordning, anses for at have en tilskyndelsesvirkning, når betingelsen i stk. 2 er opfyldt, og når medlemsstaten derudover, inden den yder den pågældende individuelle støtte, har påvist, at den dokumentation, som støttemodtageren har udarbejdet, godtgør, at et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

[...]

e) for regional investeringsstøtte, jf. artikel 13, at projektet ikke ville være blevet gennemført som sådant i det pågældende støtteberettigede område uden støtten.

4. Betingelserne i stk. 2 og 3 gælder ikke for skattemæssige foranstaltninger, når følgende betingelser er opfyldt:

a) den skattemæssige foranstaltning giver en lovfæstet ret til støtte efter objektive kriterier, og uden at medlemsstaten skal tage yderligere stilling dertil, og

[...]«

11 Artikel 13 i forordning nr. 800/2008 – der indgik i denne forordnings kapitel II med overskriften »Særlige bestemmelser om de forskellige former for støtte« – havde overskriften »Regional investerings- og beskæftigelsesstøtte« og bestemte i stk. 1 følgende:

»Regionale investerings- og beskæftigelsesstøtteordninger er forenelige med [det indre marked] i henhold til [...] artikel [107], stk. 3, [TEUF] og fritaget for anmeldelsespligten i [...] artikel [108], stk. 3, [TEUF], forudsat at de betingelser, der er fastsat i denne artikel, er opfyldt.

[...]«

2009-meddelelsen

12 Bl.a. følgende fremgår af meddelelsen fra Kommissionen om kriterier til brug ved tilbundsgående undersøgelser af regionalstøtte til større investeringsprojekter (EUT 2009, C 223, s. 3) (herefter »2009-meddelelsen«):

»21. For så vidt angår den i denne meddelelse omhandlede regionalstøtte til større investeringsprojekter, vil Kommissionen i detaljer kontrollere, »at støtten er nødvendig for at skabe en tilskyndelsesvirkning for investeringen« [...]. Formålet med denne detaljerede undersøgelse er at fastslå, hvorvidt støtten faktisk bidrager til, at den støttemodtagende virksomhed ændrer adfærd, således at den iværksætter (yderligere) investeringer i den pågældende støttemodtagende region. Der kan reelt være mange grunde til, at en virksomhed placeres i en bestemt region, også uden støtte.

22. På baggrund af den retfærdighedsmålsætning, der kan udledes af samhørighedspolitikken, kan man for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt foranstaltningen bidrager til realisering af denne målsætning, opstille to scenarier for, hvordan det kan godtgøres, at en foranstaltning har en tilskyndende virkning:

[...]

2) støtten tilskynder til at placere en planlagt investering i den pågældende region frem for en anden, fordi den udligner de nettohandicap og de nettoomkostninger, der er forbundet med at placere investeringen i den støttemodtagende region.

[...]

25. I scenario 2 kan medlemsstaten godtgøre, at støtten har en tilskyndende virkning ved at fremlægge virksomhedsdokumenter, der viser, at virksomheden har sammenlignet omkostninger og fordele ved placering i den støttemodtagende region med omkostninger og fordele ved placering i en anden region. Det er et krav, at Kommissionen finder sådanne sammenlignende scenarier realistiske.

[...]

33. Det gælder generelt i forhold til scenario 2 med hensyn til placeringsincitamentet, at støtte vil kunne siges at stå i et rimeligt forhold til formålet, hvis den er lig med forskellen mellem den støttemodtagende virksomheds nettoomkostninger ved at investere i den støttemodtagende region og dens nettoomkostninger ved at investere i en alternativ region. [...]

[...]

52. Har Kommissionen konstateret, at regional investeringsstøtte til større investeringsprojekter er et nødvendigt incitament til investering i den pågældende region, foretager den en afvejning af de positive og de negative virkninger. [...]

[...]

56. Kommissionen kan beslutte enten at godkende støtten, underkaste den betingelser eller forbyde den.«

13 I fodnoten til punkt 56 i denne meddelelse er det angivet, at »[f]or så vidt angår støtte, der ydes på grundlag af en eksisterende regionalstøtteordning, bør det dog anføres, at medlemsstaterne fortsat har mulighed for at yde støtte af denne art op til et niveau svarende til det maksimumsbeløb, der ifølge de gældende regler kan ydes til investeringer med støtteberettigede omkostninger på 100 mio. EUR«.

Twistens baggrund og den omtvistede afgørelse

14 Twistens baggrund, således som den fremgår af den appellerede doms præmis 1-5, er følgende:

»1 Sagsøgeren [...] er et moderselskab i Bayerische Motoren Werke-koncernen [...], hvis hovedaktivitet er fremstilling af motorkøretøjer og motorcykler af mærkerne BMW, MINI og Rolls-Royce.

2 Den 30. november 2010 anmeldte Forbundsrepublikken Tyskland i henhold til artikel 6, stk. 2, i [forordning nr. 800/2008] en støtte på nominelt 49 mio. EUR, som den påtænkte at yde i henhold til Investitionszulagengesetz 2010 (lov om investeringsstøtte) af 7. december 2008, med senere ændringer (BGBl. 2008 I, s. 2350, herefter »IZG«), med henblik på opførelse i Leipzig (Tyskland) af et produktionsanlæg til fremstilling af BMW's elektriske bil i3 og plug-in hybridbilen i8 i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 (EUT 2006, C 54, s. 13 [...]). I anmeldelsen blev der anført investeringsomkostninger på 392 mio. EUR [...] og en støtteintensitet på 12,5%. Den endelige betaling var betinget af Europa-Kommissionens godkendelse.

3 Efter at have indhentet visse yderligere oplysninger besluttede Kommissionen den 13. juli 2011 at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF, og den indhentede efterfølgende Forbundsrepublikken Tysklands bemærkninger i denne henseende. Den 13. december 2011 blev afgørelsen med overskriften »Statsstøtte – Tyskland – Statsstøtte SA.32009 (11/C) (ex 10/N) – LIP – støtte til BMW Leipzig – Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter artikel 108, stk. 2, i TEUF« offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* (EUT 2011, C 363, s. 20). [...].

[...]

5 Den 9. juli 2014 vedtog Kommissionen [den omtvistede afgørelse], hvis artikel 1 er affattet som følger:

»Den statsstøtte på 45 257 273 EUR, som [Forbundsrepublikken] Tyskland påtænker at yde til [sagsøgeren] til investeringen i Leipzig, er kun forenelig med det indre marked, hvis den er begrænset til 17 mio. EUR (i 2009-priser); det overskydende beløb (28 257 273 EUR) er uforeneligt med det indre marked.

Der må kun ydes støtte på op til 17 mio. EUR.««

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 15 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 19. september 2014 anlagde appellanten sag med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse.
- 16 Den 16. januar 2015 indgav Freistaat Sachsen en begæring om intervention til støtte for appellanten.
- 17 Ved kendelsen af 11. maj 2015 imødekom formanden for Rettens Femte Afdeling denne interventionsbegæring.
- 18 Ved den appellerede dom frifandt Retten Kommissionen i det hele.

Parternes påstande

- 19 Appellanten har i appelskriftet nedlagt følgende påstande:
  - Den appellerede dom ophæves.
  - Den omtvistede afgørelse annulleres, for så vidt som et støttebeløb på 28 257 273 EUR, der svarer til den del af den omhandlede støtte, som overstiger 17 mio. EUR, heri erklæres uforenelig med det indre marked, eller subsidiært – såfremt og i det omfang Domstolen måtte vurdere, at sagen ikke er moden til påkendelse – hjemvises sagen til Retten.
  - Subsidiært annulleres den omtvistede afgørelse, for så vidt som al støtte, der er fritaget for anmeldelsespligten efter artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, og som ydes som led i det pågældende investeringsprojekt, heri forbydes og erklæres uforenelig med det indre marked, i det omfang den overstiger et beløb på 17 mio. EUR.
  - Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne i sagen i første instans og i appelsagen.
- 20 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og om, at appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 21 Freistaat Sachsen har nedlagt de samme ophævelses- og annullationspåstande som appellanten og har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne i sagen i første instans og i appelsagen.
- 22 Kommissionen har med sin kontraappel nedlagt følgende påstande:
  - Kendelsen af 11. maj 2015 ophæves.

- Afgørelsen om, hvorvidt interventionen kunne realitetsbehandles, og hvorvidt der – ud over de argumenter, som appellanten fremførte i den appellerede dom – skulle tages hensyn til intervenientens argumenter, ophæves.
  - Domstolen træffer som førsteinstansret afgørelse om interventionsbegæringen og forkaster denne begæring som ugrundet.
  - Appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 23 Appellanten og Freistaat Sachsen har nedlagt påstand om, at kontraappellen forkastes, og om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Kontraappellen

- 24 Kommissionen har med sin kontraappel kritiseret Retten for at have begået en rettergangsfejl, der krænker denne institutions interesser som omhandlet i artikel 58, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, ved i medfør af denne statuts artikel 40, stk. 2, at have truffet afgørelse om at tillade Freistaat Sachsen at intervenere til støtte for appellants påstande. Til støtte for denne appel har Kommissionen fremsat tre anbringender, der i det væsentlige vedrører en tilsidesættelse af denne bestemmelse samt en fejlagtig kvalificering af de faktiske omstændigheder.
- 25 Appellanten og Freistaat Sachsen finder, at kontraappellen skal afvises fra realitetsbehandling. Under alle omstændigheder er denne appel ugrundet.
- 26 Det skal bemærkes, at de afgørelser, der træffes af Retten, ifølge artikel 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF kan appelleres til Domstolen, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål, »på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i statuten [for Den Europæiske Unions Domstol]«.
- 27 Det er i denne forbindelse fastsat i artikel 56, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, at der kan iværksættes appel til Domstolen senest to måneder efter forkyndelsen af den pågældende anfægtede afgørelse, af afgørelser, hvorved den pågældende sags behandling ved Retten er blevet afsluttet, samt af afgørelser, der afgør en del af en sags realitet, eller hvorved der tages stilling til en formalitetsindsigelse vedrørende Rettens kompetence eller en påstand om afvisning af sagen.
- 28 I øvrigt bestemmer artikel 57, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, at den, hvis begæring om intervention efter denne statuts artikel 40, stk. 2, ikke er blevet taget til følge af Retten, kan appellere afgørelsen til Domstolen senest to uger efter forkyndelsen af afgørelsen om, at begæringen ikke tages til følge.
- 29 Det må fastslås, at en afgørelse, hvormed Retten imødekommer en interventionsbegæring indgivet i medfør af denne artikel 40, stk. 2, ikke er omfattet af nogen af disse to bestemmelser.
- 30 For det første afgør en sådan afgørelse således ikke en sags realitet, og der tages heller ikke herved stilling til en formalitetsindsigelse vedrørende Rettens kompetence eller en påstand om afvisning af sagen som omhandlet i artikel 56, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, hvilket Kommissionen i øvrigt ikke har bestridt i sin kontraappel.
- 31 For det andet svarer en afgørelse, hvormed Retten imødekommer en interventionsbegæring, ikke til den afgørelse, som er omhandlet i denne statuts artikel 57, stk. 1, ifølge hvilken det tværtimod alene er en afgørelse, hvorved en interventionsbegæring ikke tages til følge, der kan appelleres af den, der anmoder om intervention.

- 32 Det fremgår af disse bestemmelser, at statuten for Den Europæiske Unions Domstol ikke giver en part i en førsteinstanssag adgang til at iværksætte appel til Domstolen til prøvelse af en afgørelse, hvormed Retten imødekommer en interventionsbegæring.
- 33 Det følger heraf, at kendelsen af 11. maj 2015, hvormed Retten i medfør af artikel 40, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol imødekom Freistaat Sachsens interventionsbegæring, ikke kunne gøres til genstand for en hovedappel, hvilket Kommissionen i øvrigt har anerkendt.
- 34 Kommissionen har imidlertid anført, at Rettens afgørelse om at tillade denne intervention i henhold til artikel 178, stk. 1 og 2, i Domstolens procesreglement kan gøres til genstand for en kontraappel rettet imod den appellerede dom, der afslutter sagen i første instans, eftersom tilladelsen til Freistaat Sachsens intervention udgør en rettergangsfejl, der krænker denne institutions interesser som omhandlet i artikel 58, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.
- 35 Denne argumentation kan ikke tiltrædes.
- 36 For det første kræver artikel 178, stk. 1, i Domstolens procesreglement, at påstandene i kontraappelskriftet skal gå ud på, at »Rettens afgørelse« ophæves helt eller delvist.
- 37 Selv om det er rigtigt, at denne bestemmelse til forskel fra procesreglementets artikel 169, stk. 1, ikke præciserer, at den med appelskriftet tilsigtede ophævelse skal være rettet mod Rettens afgørelse, »således som den fremgår af denne afgørelses konklusion«, forholder det sig imidlertid således, at den afgørelse, hvormed Retten imødekommer en interventionsbegæring, under alle omstændigheder og som allerede anført i nærværende doms præmis 31 ikke udgør en afgørelse, der kan appelleres som omhandlet i artikel 56, stk. 1, og artikel 57, stk. 1, i statuten for den Europæiske Unions Domstol.
- 38 For det andet fastsætter artikel 178, stk. 2, i Domstolens procesreglement, at en kontraappel ligeledes kan gå ud på, at en udtrykkelig eller stiltiende afgørelse vedrørende »sagens antagelse til realitetsbehandling ved Retten« ophæves.
- 39 En afgørelse, hvormed Retten imødekommer en interventionsbegæring, har imidlertid ingen indvirkning på, hvorvidt hovedsøgsmålet kan antages til realitetsbehandling, idet en sådan intervention har en accessorisk karakter i forhold til hovedsøgsmålet (jf. i denne retning dom af 10.11.2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital mod Kommissionen, C-449/14 P, EU:C:2016:848, præmis 121, og kendelse af 19.7.2017, Lysoform Dr. Hans Rosemann og Ecolab Deutschland mod ECHA, C-663/16 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:568, præmis 47).
- 40 Det følger heraf, at EU-retten ikke indeholder nogen bestemmelse, der kan udgøre et retsgrundlag for at give en part ret til at iværksætte appel til Domstolen af en afgørelse, hvormed Retten har imødekommet en interventionsbegæring.
- 41 Ingen af de argumenter, som Kommissionen har fremført, kan ændre denne konklusion.
- 42 For det første og for så vidt som Kommissionen har gjort gældende, at imødekommelsen af en interventionsbegæring i strid med artikel 40, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol udgør en »rettergangsfejl«, der krænker denne institutions interesser som omhandlet i denne statuts artikel 58, stk. 1, er det tilstrækkeligt at bemærke, at denne sidstnævnte bestemmelse alene har til formål at angive de retlige spørgsmål, der kan rejses til støtte for en appel, og ikke at fastlægge den kategori af afgørelser, der kan gøres til genstand for en sådan appel, hvilke afgørelser er defineret i den nævnte statuts artikel 56, stk. 1, og artikel 57, stk. 1. Artikel 58, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan således ikke udvide denne kategori af afgørelser ud over, hvad der er fastsat i de to nævnte bestemmelser

- 43 For det andet og for så vidt som Kommissionen har anført, at det fremgår af den retspraksis, der følger af dom af 29. november 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall m.fl. mod Kommissionen (C-176/06 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2007:730), at Domstolen er forpligtet til af egen drift at undersøge, om en interventionsbegæring indgivet til Retten kan realitetsbehandles, såfremt intervenienten iværksætter en kontraappel eller – som i nærværende sag – indgiver et svarskrift i hovedappellen, savner denne institutions argumentation grundlag.
- 44 Som påpeget af Domstolen i denne doms præmis 18 skal Domstolen ganske vist, når den forelægges en appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, i givet fald af egen drift tage stilling til, hvorvidt et annullationssøgsmål kan antages til realitetsbehandling, og følgelig til et anbringende om en ufravigelig procesforudsætning vedrørende manglende overholdelse af betingelsen i artikel 263, stk. 4, TEUF, hvorefter en sagsøger kun kan begære en afgørelse, som ikke er rettet til vedkommende, annulleret, hvis sagsøgeren er umiddelbart og individuelt berørt af denne afgørelse.
- 45 Det er således en betingelse for at kunne realitetsbehandle et søgsmål med påstand om annullation af en afgørelse, som en sagsøger har anlagt ved Retten, at vedkommende har en søgsmålsinteresse, der giver denne en søgsmålskompetence. En imødekommelse af en interventionsbegæring, der er indgivet i medfør af artikel 40, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, har derimod – som det allerede fremgår af nærværende doms præmis 39 – ingen indvirkning på, hvorvidt et sådant annullationssøgsmål kan antages til realitetsbehandling. Der kan derfor ikke drages nogen analogi fra den retspraksis, der følger af dom af 29. november 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall m.fl. mod Kommissionen (C-176/06 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2007:730).
- 46 For det tredje og for så vidt som Kommissionen i retsmødet har forsøgt at støtte sig på dom af 14. april 2005, Gaki-Kakouri mod Domstolen (C-243/04 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2005:238), hvori Domstolen i præmis 33 og 34 undersøgte et anbringende om, at Retten havde tilsidesat artikel 48, stk. 1, i sit procesreglement om for sent fremlagte beviser, er det tilstrækkeligt at fastslå, at dette anbringende i denne sag tilsigtede at opnå en ophævelse af en afgørelse fra Retten som omhandlet i artikel 56, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, det ville i den konkrete sag sige en afgørelse om tvistens realitet.
- 47 Dette er imidlertid netop ikke formålet med den kontraappel, som Kommissionen har iværksat i den foreliggende sag. Som Kommissionen selv eksplicit har angivet i sit kontraappelskrift, tager denne kontraappel således sigte på at opnå en ophævelse ikke af den appellerede dom, som afgør tvistens realitet, men udelukkende af den afgørelse, hvormed Retten imødekom interventionsbegæringen, hvilken afgørelse ikke er en »afgørelse« i den forstand, hvori begrebet er anvendt i denne artikel 56, stk. 1.
- 48 For det fjerde har Kommissionen gjort gældende, at en imødekommelse af en interventionsbegæring i første instans skaber selvstændige retsvirkninger, der er til skade for denne institutions processuelle stilling under en appel. En intervenient kan således med sine argumenter udvide sagsgenstanden, som den foreligger for Retten, således at såvel Domstolen under en appel som Retten efter en hjemvisning i tilfælde af ophævelse af den appellerede dom vil skulle behandle yderligere argumenter. Endvidere kan Retten – uden for enhver retslig kontrol fra Domstolens side – udvikle en linje i retspraksis, der ikke overholder de betingelser, der er fastsat i artikel 40 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol. I øvrigt kan en part, der i strid med denne bestemmelse har fået tilladelse til at intervenere, iværksætte en appel til prøvelse af en afgørelse fra Retten.
- 49 Det skal i denne forbindelse indledningsvis bemærkes, at imødekommelsen af en interventionsbegæring – i modsætning til det af Kommissionen hævdede – under ingen omstændigheder kan føre til en udvidelse af sagsgenstanden, som den foreligger for Retten.

- 50 I henhold til artikel 40, stk. 4, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan en part, der har fået tilladelse til at intervenere i en sag for Retten, således ikke ændre sagens genstand, således som denne er afgrænset i hovedparternes påstande og anbringender. Det følger heraf, at alene de af en intervenients argumenter, som ligger inden for rammerne af disse påstande og anbringender, kan realitetsbehandles (jf. bl.a. dom af 10.11.2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital mod Kommissionen, C-449/14 P, EU:C:2016:848, præmis 114, og af 25.10.2017, Kommissionen mod Rådet (CMR-15), C-687/15, EU:C:2017:803, præmis 23). En intervenient har ikke ret til at påberåbe sig nye anbringender, som er forskellige fra dem, som sagsøgeren har fremsat (dom af 10.11.2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital mod Kommissionen, C-449/14 P, EU:C:2016:848, præmis 121).
- 51 For så vidt som Kommissionen med sine argumenter har gjort gældende, at en imødekommelse af en interventionsbegæring kan påvirke denne institutions ret til en effektiv domstolsbeskyttelse, skal det dernæst fremhæves, at EU-retten – navnlig artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, sammenholdt med de garantier, der er indeholdt i dette charters artikel 18 og artikel 19, stk. 2 – ikke indeholder et krav om prøvelse ved to retsinstanser. Det er således alene vigtigt, at der er mulighed for at få prøvet sagen ved en retsinstans. Princippet om effektiv domstolsbeskyttelse giver således borgeren ret til adgang til domstolsprøvelse, men ikke til flere retsinstanser (jf. bl.a. dom af 28.7.2011, Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, præmis 69, af 30.5.2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 44, og af 19.6.2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, præmis 57).
- 52 I den foreliggende sag er det imidlertid ubestridt, at Kommissionen har kunnet fremsætte sine bemærkninger for Retten til spørgsmålet om, hvorvidt interventionsbegæringen kunne realitetsbehandles på baggrund af de krav, der er fastsat i artikel 40, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.
- 53 I øvrigt skal det fremhæves, at såfremt Retten havde taget appellants annullationssøgsmål til følge, ville Kommissionen have været berettiget til under en appel at anfægte de argumenter, som intervenienten havde fremført til støtte for appellants påstande, og som Retten i givet fald ville have anset for at være velbegrundede.
- 54 Endelig er det rigtigt, at en anden part end en medlemsstat eller en EU-institution, der har fået tilladelse til at intervenere ved Retten, ved artikel 56, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol er tillagt en egenskab af »part« i henseende til at iværksætte en appel til Domstolen, og at en sådan part i denne egenskab kan fremsætte ethvert anbringende med henblik på at rejse tvivl om den anfægtede afgørelses lovlighed. Det følger ligeledes af denne bestemmelse, at en intervenient ved Retten – der således anses for en »part« ved denne ret og ikke for en »intervenient« – når en anden part iværksætter en appel, kan indgive svarskrift i medfør af artikel 172 i Domstolens procesreglement (dom af 11.2.1999, Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, C-390/95 P, EU:C:1999:66, præmis 20-22).
- 55 Det skal dog bemærkes, at enhver person i medfør af artikel 40, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan intervenere i en appelsag, hvis vedkommende kan godtgøre, at denne har en berettiget interesse i afgørelsen af den for Domstolen indbragte sag. I henhold til denne stats artikel 56, stk. 2, kan en intervenient ved Retten desuden kun iværksætte appel, når vedkommende godtgør at være umiddelbart berørt af den af Retten truffene afgørelse. Endelig og under alle omstændigheder er enhver part i appelsagen – som det allerede fremgår af nærværende doms præmis 53 – berettiget til at anfægte de anbringender og argumenter, der fremsættes og fremføres af en intervenient ved Retten, som deltager i denne sag.
- 56 Følgelig skal den af Kommissionen iværksatte kontraappel afvises fra realitetsbehandling.

Hovedappellen

- 57 Appellanten har med sin appel, støttet af Freistaat Sachsen, fremsat to anbringender. Det første anbringende vedrører en overtrædelse af artikel 107, stk. 3, TEUF. Det andet anbringende vedrører en overtrædelse af artikel 288 TEUF, af artikel 3 og af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 og af princippet om forbud mod forskelsbehandling.

Det første anbringende

- 58 Med sit første anbringende, der er opdelt i fire led, har appellanten gjort gældende, at Retten tilsidesatte artikel 107, stk. 3, TEUF ved i den appellerede doms præmis 145-149 at fastslå, at den omhandlede støtte ikke var nødvendig af den ene grund, at støttebeløbet i strid med 2009-meddelelsens punkt 33 overskred forskellen mellem nettoomkostningerne ved at investere i den støttemodtagende region og nettoomkostningerne ved at investere i en alternativ region, uden at have efterprøvet, om denne støtte medførte en konkurrencefordrejning.

Det første anbringendes første, andet og tredje led

– Parternes argumenter

- 59 Appellanten har med det første anbringendes første led foreholdt Retten, at den støttede sig på en formodning om, at al støtte, der ikke er nødvendig for at kompensere for forskellen mellem omkostningerne ved at investere i den støttemodtagende region og omkostningerne ved at investere i en alternativ region, giver anledning til en konkurrencefordrejning.
- 60 En sådan formodning er imidlertid i modstrid med artikel 107 TEUF, eftersom bedømmelsen af en støtte ud fra denne bestemmelse kræver en undersøgelse af risikoen for konkurrencefordrejning som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, en fastlæggelse af følgerne af støtten under den foreliggende sags omstændigheder i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF såvel som en afvejning af støttens negative og positive virkninger. Kommissionen er derfor forpligtet til at afgrænse det berørte marked og fastlægge den stilling, som appellanten indtager på dette.
- 61 Appellanten har med det første anbringendes andet led anført, at den appellerede dom ikke er forenelig med Domstolens praksis.
- 62 Det fremgår således af denne praksis, og navnlig af præmis 57 i dom af 30. april 2009, Kommissionen mod Italien og Wam (C-494/06 P, EU:C:2009:272), at Kommissionen er forpligtet til at undersøge, om støttetildelingene kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje konkurrencevilkårene, ved i sin afgørelse at angive forhold af betydning for deres forventede virkninger.
- 63 Endvidere fastslog Domstolen i præmis 41 i dom af 19. juli 2016, Kotnik m.fl. (C-526/14, EU:C:2016:570), at vedtagelsen af en meddelelse ikke fritog Kommissionen for sin forpligtelse til at undersøge de konkrete omstændigheder, når den anvender artikel 107, stk. 3, TEUF.
- 64 Endelig følger det af dom af 6. september 2017, Intel mod Kommissionen (C-413/14 P, EU:C:2017:632), at eftersom statsstøttereglerne indgår i de i EUF-traktaten fastsatte konkurrenceregler, ville det ikke være konsekvent at afstå fra at undersøge virkningerne af en støtte ved anvendelsen af artikel 107 TEUF, når en sådan undersøgelse kræves ved anvendelsen af artikel 101 TEUF og 102 TEUF.

- 65 Appellanten har med det første anbringendes tredje led foreholdt Retten, at den begik en retlig fejl ved ikke at fastslå, at Kommissionen under den formelle undersøgelsesprocedure, der er fastsat i artikel 108, stk. 2, TEUF, havde undladt at udøve sine undersøgelsesbeføjelser med henblik på at fjerne usikkerheden om afgrænsningen af det berørte marked og appellants stilling på dette, og dét selv om disse faktorer i sig selv havde begrundet indledningen af denne procedure.
- 66 Det fremgår imidlertid af 2009-meddelelsen, at Kommissionen er forpligtet til at afgrænse de berørte markeder, og at vurderingen af eventuelle væsentlige markedsandele skal finjusteres i forbindelse med en grundig bedømmelse, i det omfang disse markedsandele anses for at være en indikator for en konkurrencefordrejning.
- 67 Hvis Kommissionen i den konkrete sag havde foretaget en korrekt afgrænsning af det berørte marked og markedsandelene, ville den have konkluderet, at samhandelen ikke kunne være blevet påvirket på en måde, der strider mod den fælles interesse som omhandlet i artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF, og den ville ikke have fundet det nødvendigt at reducere støttebeløbet.
- 68 Kommissionen har anført, at det første anbringendes tre første led skal afvises fra realitetsbehandling, idet denne institution i det væsentlige har gjort gældende, at disse led udgør nye anbringender eller ikke opfylder de krav, der opstilles i Domstolens procesreglement. Kommissionen finder under alle omstændigheder, at disse led i det første anbringende er ugrundede.

– *Domstolens bemærkninger*

- 69 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt det første anbringendes tre første led kan realitetsbehandles, skal det for det første bemærkes, at der ifølge artikel 170, stk. 1, i Domstolens procesreglement i appelskriftet ikke må foretages nogen ændring af sagens genstand, som den forelå for Retten. Domstolens kompetence under en appelsag er således begrænset til en bedømmelse af den retlige afgørelse, der er blevet truffet vedrørende de anbringender, som er blevet behandlet i første instans. En part kan følgelig ikke for første gang for Domstolen fremsætte et anbringende, som vedkommende ikke har fremsat for Retten, idet dette ville være ensbetydende med at give parten adgang til at forelægge Domstolen – der har en begrænset kompetence i appelsager – en mere omfattende tvist end den, der blev forelagt Retten (jf. i denne retning bl.a. dom af 17.9.2015, Total mod Kommissionen, C-597/13 P, EU:C:2015:613, præmis 22, og af 20.12.2017, Comunidad Autónoma de Galicia og Retegal mod Kommissionen, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, præmis 88).
- 70 I den foreliggende sag er det dog med urette, at Kommissionen har kritiseret appellanten for, at denne for første gang under nærværende appelsag til støtte for det første anbringendes tre første led har gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF. Selv om appellanten i sin argumentation til støtte for denne del af det første anbringende har henvist til denne bestemmelse, skal det således fastslås, at appellanten med denne argumentation utvetydigt har foreholdt Retten, at den tilsidesatte ikke artikel 107, stk. 1, TEUF, men artikel 107, stk. 3, TEUF, med den begrundelse, at Retten i den appellerede dom ved undersøgelsen af støttens forenelighed foretog en fejlagtig bedømmelse af denne støttes nødvendighed.
- 71 For det andet skal der erindres om, at det ifølge Domstolens faste praksis fremgår af artikel 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF, artikel 58, stk. 1, i statuttens for Den Europæiske Unions Domstol samt artikel 168, stk. 1, litra d), i Domstolens procesreglement, at et appelskrift præcist skal angive, hvilke elementer der anfægtes i den dom, som påstås ophævet, samt de retlige argumenter, der særligt støtter denne påstand. I denne forbindelse kræves det i procesreglementets artikel 169, stk. 2, at de retlige anbringender og argumenter, der gøres gældende, skal angive præcist, hvilke præmisser i Rettens afgørelse der anfægtes (dom af 20.9.2016, Mallis m.fl. mod Kommissionen og ECB, C-105/15 P – C-109/15 P, EU:C:2016:702, præmis 33 og 34 og den deri nævnte retspraksis).

- 72 I den foreliggende sag er det dog ligeledes med urette, at Kommissionen har gjort gældende, at det første anbringendes første og tredje led ikke overholder disse krav. Det fremgår således klart af den argumentation, som appellanten har fremført til støtte for denne del af det første anbringende, at appellanten med denne argumentation – med eksplicit henvisning til den appellerede doms præmis 145-149 – har foreholdt Retten, at den begik en retlig fejl ved under bedømmelsen af den omhandlede støttes forenelighed at undlade dels at undersøge, om denne støtte kunne forårsage konkurrencefordrejninger på det berørte marked, dels at afgrænse det berørte marked og fastlægge den stilling, som appellanten selv indtog på dette.
- 73 Endelig, for det tredje og for så vidt som Kommissionen har anført, at det første anbringendes andet led skal afvises fra realitetsbehandling, idet det er støttet på en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 3, TEUF, skal det fastslås, at denne institutions udsagn om, at den kritiserer appellanten for at fremsætte et »anbringende, der skal afvises hvad angår realiteten«, ikke gør det muligt at forstå grunden til, at dette led skal afvises fra realitetsbehandling.
- 74 Det følger heraf, at det første anbringendes tre første led skal antages til realitetsbehandling.
- 75 Med hensyn til, om der er grundlag for denne del af det første anbringende, skal det påpeges, at Retten ved behandlingen af appellants klagepunkter om, at den omhandlede regionalstøtte til et stort investeringsprojekt var forenelig med artikel 107, stk. 3, TEUF indledningsvis i den appellerede doms præmis 83-142 – hvilke præmisser ikke er omfattet af nærværende appelsag – fastslog, at tilskyndelsesvirkningen og proportionaliteten af den omhandlede støtte på 49 mio. EUR ifølge henholdsvis 2009-meddelelsens punkt 21, 22 og 25 samt denne meddelelses punkt 33 svarede til forskellen mellem nettoomkostningerne ved at investere i München (Tyskland) og nettoomkostningerne ved at investere i Leipzig, hvilken forskel i den konkrete sag udgjorde et beløb på 17 mio. EUR, således som det bl.a. fremgår af den appellerede doms præmis 119 og 131.
- 76 I den appellerede doms præmis 143-150 forkastede Retten i øvrigt appellants klagepunkter om, at Kommissionen ikke havde undersøgt, om der forelå en konkurrencefordrejning. Retten fastslog i denne forbindelse i den appellerede doms præmis 145 og 146, at eftersom det ikke var blevet godtgjort, at den omhandlede støtte i henhold til 2009-meddelelsens punkt 33 stod i et rimeligt forhold til formålet hvad angik den del af støtten, der oversteg et beløb på 17 mio. EUR, havde Kommissionen kunnet antage, at denne støtte havde en negativ virkning, der var en følge af en mulig konkurrencefordrejning. I den appellerede doms præmis 147-149 fastslog Retten, at denne bedømmelse blev underbygget af bl.a. 2009-meddelelsens punkt 7 og 52, hvoraf det ifølge Retten fremgik, at Kommissionen kun skulle foretage en afvejning af de positive og de negative virkninger af en af denne meddelelse omfattet støtte, når denne institution havde konstateret, at regional investeringsstøtte til større investeringsprojekter var et nødvendigt incitament for investering i den pågældende region. Retten udledte heraf, at det i den konkrete sag ikke påhvilede Kommissionen at foretage en økonomisk analyse af den reelle situation på det berørte marked.
- 77 Med de argumenter, som appellanten har fremført til støtte for det første anbringendes tre første led, tilsigter dette selskab i det væsentlige at anfægte de ovennævnte bedømmelser ved at foreholde Retten at have fastslået, at den omhandlede støtte ikke overholdt proportionalitetskravet, således som fastsat i 2009-meddelelsens punkt 33, alene fordi størrelsen af denne støtte i strid med denne bestemmelse overskred forskellen mellem nettoomkostningerne ved at investere i den støttemodtagende region og nettoomkostningerne ved at investere i en alternativ region, uden på baggrund af en afvejning af denne støttes positive og negative virkninger at have godtgjort, at denne støtte ville medføre en konkurrencefordrejning på det berørte marked.

- 78 Det skal fastslås, at appellanten ikke med disse argumenter har bestridt 2009-meddelelsens gyldighed i forhold til EUF-traktatens regler, iblandt hvilke bl.a. artikel 107, stk. 3, optræder. Navnlig skal det bemærkes, at appellanten ikke med nærværende appel søger at anfægte Rettens afgørelse i den appellerede doms præmis 96 om at afvise de argumenter fra realitetsbehandling, som dette selskab med henblik på at bestride 2009-meddelelsens gyldighed havde fremført i første instans.
- 79 Med henblik på behandlingen af det foreliggende anbringende skal det i denne sammenhæng bemærkes, at det alene er Kommissionen, der underlagt Unionens retsinstansers efterprøvelse er kompetent til at træffe afgørelse om støtteforanstaltningernes forenelighed med det indre marked i medfør af artikel 107, stk. 3, TEUF (dom af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 80 Kommissionen råder i denne forbindelse over et vidt skøn, hvis udøvelse indebærer komplicerede økonomiske og sociale vurderinger (dom af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 81 Kommissionen kan som led i udøvelsen af sit skøn vedtage vejledende regler med henblik på at fastsætte de kriterier, som den påtænker at lægge til grund for sin vurdering af medlemsstaternes påtænkte støtteforanstaltningers forenelighed med det indre marked (dom af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 39).
- 82 Kommissionen har med vedtagelsen af sådanne vejledende regler og med offentliggørelsen heraf, hvorved det tilkendes gives, at den vil anvende dem på de af reglerne omhandlede tilfælde, pålagt sig selv en begrænsning i udøvelsen af nævnte skøn og kan i princippet ikke fravige disse regler uden i givet fald at blive mødt med en sanktion for en tilsidesættelse af almindelige retsgrundsætninger, såsom ligebehandlingsprincippet eller princippet om beskyttelse af den berettigede forventning (dom af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).
- 83 Som appellanten med rette har fremhævet, kan Kommissionen ganske vist ikke med vedtagelsen af vejledende regler afstå fra at udøve den skønsbeføjelse, som den er tildelt i henhold til artikel 107, stk. 3, TEUF. Følgelig fritager vedtagelsen af 2009-meddelelsen ikke Kommissionen fra dens forpligtelse til at undersøge de konkrete ekstraordinære omstændigheder, som en medlemsstat i en given sag har påberåbt sig med henblik på at anmode om en direkte anvendelse af artikel 107, stk. 3, TEUF (jf. i denne retning dom af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 84 Som generaladvokaten har anført i punkt 60 i forslaget til afgørelse, forholder det sig dog i den konkrete sag således, at hverken appellanten eller Freistaat Sachsen har gjort gældende, at Forbundsrepublikken Tyskland havde påberåbt sig konkrete omstændigheder, der kunne begrunde en direkte anvendelse af artikel 107, stk. 3, TEUF på den konkrete sags faktiske omstændigheder.
- 85 I den foreliggende appelsag er det imidlertid ikke bestridt, at Retten i den appellerede doms præmis 83-142 med rette fastslog, at den omhandlede støtte – som det fremgår af nærværende doms præmis 75 – ikke overholdt proportionalitetskravet, således som fastsat i 2009-meddelelsens punkt 33, fordi størrelsen af denne støtte overskred forskellen mellem nettoomkostningerne ved at investere i München og nettoomkostningerne ved at investere i Leipzig, hvilken forskel i øvrigt svarede til størrelsen af den støtte, der blev anerkendt som værende nødvendig for at skabe en tilskyndelsesvirkning i henhold til 2009-meddelelsens punkt 21, 22 og 25. Som Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 118 og 145, fremgår det således af 2009-meddelelsens punkt 29, at »for at regionalstøtte kan siges at stå i et rimeligt forhold til formålet, må dens omfang og intensitet kun lige være nok til at sikre, at investeringen gennemføres i den støttemodtagende region«.

- 86 Det må under disse omstændigheder konstateres, at Retten foretog en korrekt fortolkning af 2009-meddelelsens punkt 52, da den i den appellerede doms præmis 148 fastslog, at Kommissionen ikke var forpligtet til at foretage en afvejning af på den ene side denne støttes positive virkninger, som ifølge 2009-meddelelsens punkt 11-36 fremkommer ved en undersøgelse af støttens tilskyndelsesvirkning og proportionalitet, og på den anden side denne støttes negative virkninger, som for deres del ifølge 2009-meddelelsens punkt 37-51 indebærer en bedømmelse af de virkninger, som denne støtte har på konkurrencen på det berørte marked.
- 87 Det fremgår ganske vist af ordlyden af 2009-meddelelsens punkt 52, at når Kommissionen har konstateret, at regional investeringsstøtte til større investeringsprojekter ikke er »et nødvendigt incitament« til investering i den pågældende region, er den fritaget for at foretage en afvejning af de positive og de negative virkninger.
- 88 Som det allerede fremgår af nærværende doms præmis 85, og som Retten selv i det væsentlige påpegede i den appellerede doms præmis 108 og 128, uden at appellanten har bestridt det under den foreliggende appelsag, svarer betingelsen om støttens tilskyndelsesvirkning i den konkrete sag imidlertid til betingelsen om støttens proportionalitet, eftersom den del af den omhandlede støtte, der blev anset for at opfylde denne sidstnævnte betingelse, svarer præcist til det beløb, der var nødvendigt for at skabe en tilskyndelsesvirkning.
- 89 Som fremhævet af generaladvokaten i punkt 51 i forslaget til afgørelse kan en støtte, hvis størrelse overskrider dét, der er nødvendigt for at en investering foretages i den støttemodtagende region, i øvrigt ikke erklæres forenelig, blot fordi den ikke har negative virkninger på konkurrencen.
- 90 Da Retten havde fastslået, at den omhandlede støtte ikke overholdt kravet om proportionalitet, således som dette er fastsat i 2009-meddelelsens punkt 33, kunne Retten derfor i den appellerede doms præmis 146 med rette udlede heraf, at Kommissionen – ved undersøgelsen af den omhandlede støttes forenelighed ud fra betingelserne i denne meddelelse – i henhold til 2009-meddelelsens punkt 52 kunne antage, at denne støtte medførte en konkurrencefordrejning på det berørte marked.
- 91 Det følger heraf, at Kommissionen af de samme grunde heller ikke var forpligtet til at afgrænse det berørte marked med henblik på bedømmelsen af den omhandlede støttes forenelighed ud fra disse samme betingelser. Retten begik derfor ikke nogen retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 149 fastslog, at det ikke påhvilede Kommissionen med henblik på denne bedømmelse at fastlægge den stilling, som appellanten indtog på dette marked.
- 92 Det skal præciseres, at det i modsætning til det af appellanten antydede på ingen måde følger af det ovenstående, at Kommissionen således er fritaget for pligten til, med henblik på at kvalificere en foranstaltning som »statsstøtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, at dokumentere, at denne foranstaltning opfylder alle de i denne bestemmelse opstillede betingelser, bl.a. at foranstaltningen fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene (jf. bl.a. dom af 21.12.2016, Kommissionen mod World Duty Free Group m.fl., C-20/15 P og C-21/15 P, EU:C:2016:981, præmis 53).
- 93 Der skal således erindres om, at undersøgelsen af, om en national foranstaltning er forenelig med artikel 107, stk. 3, TEUF, under alle omstændigheder kræver, at denne foranstaltning udgør en »statsstøtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF.
- 94 Det følger heraf, at Kommissionen i forhold til at fastslå forekomsten af en »statsstøtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF er forpligtet til at undersøge, om den pågældende foranstaltning kan fordreje konkurrencevilkårene, ved i sin afgørelse at angive alle forhold af betydning for foranstaltningens forventede virkninger (jf. dom af 30.4.2009, Kommissionen mod Italien og Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, præmis 57).

- 95 Det skal dog påpeges, at appellanten som anført i nærværende doms præmis 70 ikke til støtte for det foreliggende anbringende – og i øvrigt heller ikke til støtte for sit andet appelanbringende – har fremført noget argument vedrørende en overtrædelse af artikel 107, stk. 1, TEUF.
- 96 Følgelig må det første anbringendes tre første led forkastes som ugrundede.

Det første anbringendes fjerde led

– Parternes argumenter

- 97 Appellanten har med det første anbringendes fjerde led anført, at Retten foretog en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder og af bevismaterialet, idet den fastslog, at et støttebeløb på 17 mio. EUR ville have været tilstrækkeligt til at udløse beslutningen om at investere. En støtte af en sådan størrelse blev således ikke overvejet under appellants beslutningsproces, idet beslutningen om valg af område blev truffet på grundlag af ydelsen af en støtte på ca. 50 mio. EUR.
- 98 Kommissionen har gjort gældende, at det første anbringendes fjerde led skal afvises fra realitetsbehandling og under alle omstændigheder er ugrundet.

– Domstolens bemærkninger

- 99 Det skal bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at en appellant i henhold til artikel 256 TEUF, artikel 58, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol og artikel 168, stk. 1, litra d), i Domstolens procesreglement præcist skal angive, hvilke beviser Retten har gengivet urigtigt, og påvise de fejl i undersøgelsen, der efter appellants opfattelse har foranlediget denne urigtige gengivelse. Endvidere skal en urigtig gengivelse af omstændighederne fremgå på åbenbar vis af sagsakterne, uden at det skal være fornødent at foretage en fornyet vurdering af de faktiske omstændigheder og beviserne (jf. bl.a. dom af 6.11.2018, Scuola Elementare Maria Montessori mod Kommissionen, Kommissionen mod Scuola Elementare Maria Montessori og Kommissionen mod Ferracci, C-622/16 P – C-624/16 P, EU:C:2018:873, præmis 86).
- 100 I den foreliggende sag må det imidlertid konstateres, at appellanten har begrænset sig til at foreholde Retten, at denne foretog en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder og af bevismaterialet ved at konkludere, at et støttebeløb på 17 mio. EUR var tilstrækkeligt til at tilskynde appellanten til at foretage den omhandlede investering, uden at appellanten – i strid med de i nærværende doms præmis 71 anførte krav – har angivet, hvilke præmisser i Rettens afgørelse der anfægtes, og heller ikke har redegjort for grundene til, at Retten i denne forbindelse skulle have foretaget konstateringer, der åbenbart gik imod indholdet af sagsakterne, eller skulle have tillagt disse sagsakter en rækkevidde, som de åbenbart ikke har.
- 101 Det fremgår heraf, at appellanten – under dække af at foreholde Retten at have foretaget en urigtig gengivelse – reelt søger at opnå, at Domstolen foretager en ny bedømmelse af de faktiske omstændigheder og af bevismaterialet, for at sætte denne bedømmelse i stedet for Rettens bedømmelse, hvilket falder uden for Domstolens kompetence under en appelsag.
- 102 Det første anbringendes fjerde led skal derfor afvises fra realitetsbehandling.
- 103 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at det første anbringende skal forkastes, idet det delvist skal afvises og delvist er ugrundet.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

- 104 Med sit andet anbringende, der er opdelt i to led, har appellanten foreholdt Retten, at den begik flere retlige fejl, da den i den appellerede doms præmis 165-181 fastslog, at Kommissionen med rette havde begrænset den omhandlede støtte til et beløb under den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008.
- 105 Appellanten har med det andet anbringendes første led anført, at Retten hermed behæftede den appellerede dom med en tilsidesættelse af artikel 288 TEUF samt af artikel 3 og af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008.
- 106 Hvad for det første angår tilsidesættelsen af artikel 288 TEUF har appellanten foreholdt Retten, at den tillod, at Kommissionen med vedtagelsen af den omtvistede afgørelse fraveg forordning nr. 800/2008, eftersom den erklæring om den omhandlede støttes forenelighed, der fremgår af denne forordnings artikel 13, stk. 1, blev reduceret til en simpel formodning.
- 107 Appellanten har gjort gældende, at selv om Kommissionen er beføjet til at erklære en anmeldt støtte uforenelig med det indre marked, når størrelsen af denne støtte overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, er overholdelsen af regelhierarkiet til gengæld til hinder for, at denne institution kan erklære den del af en sådan støtte, der ikke overskrider denne tærskel, uforenelig. I denne henseende så Retten bort fra, at Kommissionen med vedtagelsen af denne forordning har overført kompetencen til at vurdere foreneligheden af støtte, hvis størrelse ikke overskrider den nævnte tærskel, til medlemsstaterne.
- 108 Forordning nr. 800/2008 hviler således på en samlet bedømmelse af de regionale støtteforanstaltningers positive virkninger og negative virkninger og navnlig de eventuelle konkurrencefordrejninger, som disse støtteforanstaltninger forårsager. Denne samlede bedømmelse kommer til udtryk i denne forordnings artikel 6, stk. 2, ved fastsættelsen af en tærskel, til og med hvilken målsætningen om regionaludvikling og samhørighed vejer tungere end disse eventuelle konkurrencefordrejninger. Der er således ved forordning nr. 800/2008 sket en bindende tydeliggørelse af den afvejning mellem de regionale støtteforanstaltningers positive virkninger og negative virkninger, der kræves i artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF.
- 109 Det følger heraf, at forordning nr. 800/2008 giver støtteberettigede virksomheder en ret til, at støtte, der ydes i overensstemmelse med denne forordning, anses for forenelig med det indre marked. Denne forordning giver således medlemsstaterne mulighed for enten at foretage en anmeldelse af en støtte, hvis størrelse overskrider den i forordningen fastsatte individuelle anmeldelsestærskel, eller at yde en støtte, der ikke overskrider denne tærskel, uden at foretage en sådan anmeldelse. Den fremgangsmåde, som Retten valgte i den appellerede dom, fører imidlertid til, at den medlemsstat, der anmelder en støtte, som overskrider den nævnte tærskel, mister fordelene ved den gruppefritagelse, der er fastsat ved forordning nr. 800/2008, ved at lade en sådan støtte være omfattet af Kommissionens vurdering. Et sådant resultat er i modstrid med den angivelse, der fremgår af fodnoten til 2009-meddelelsens punkt 56, ifølge hvilken der fortsat kan ydes støtte op til den individuelle anmeldelsestærskel.
- 110 Denne fortolkning underbygges af artikel 7, stk. 2 og 3, i forordning nr. 659/1999, der giver den pågældende medlemsstat mulighed for at foretage ændringer i den anmeldte foranstaltning i løbet af den formelle undersøgelsesprocedure. Medlemsstaten kan derfor ikke nødsages til at opgive sin anmeldelse for at kunne benytte tilladelsen til at yde en støtte, som ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008. Syvende betragtning til denne forordning hviler tillige på den indbyrdes afhængighed mellem den individuelle

anmeldelsesprocedure og gruppefritagelsen, eftersom det følger af denne betragtning, at Kommissionen under den individuelle anmeldelsesprocedure er forpligtet til at vurdere støtten på grundlag af betingelserne i denne forordning.

- 111 Denne argumentation bekræftes også af retspraksis vedrørende støtteordninger, således som denne retspraksis navnlig fremgår af dom af 6. marts 2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59, præmis 228 og 229), hvor Retten fastslog, at en individuel støtte, der ikke fuldt ud er omfattet af en afgørelse om godkendelse af den omhandlede generelle støtteordning, kun kan kontrolleres af Kommissionen i det omfang, den tildelte støtte overskrider det støtteloft, der er fastsat i denne afgørelse.
- 112 Hvad for det andet angår tilsidesættelsen af artikel 3 og af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 har appellanten anført, at det følger af disse bestemmelser, at en støtte, hvis størrelse ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, og som opfylder betingelserne i denne forordning, er forenelig med det indre marked. En sådan støtte bør derfor anses for en »eksisterende støtte« som omhandlet i artikel 1, litra b), i forordning nr. 659/1999, og den bør følgelig ikke anmeldes til Kommissionen efter artikel 108, stk. 3, TEUF.
- 113 Appellanten har med det andet anbringendes andet led anført, at den appellerede dom tilsidesætter princippet om forbud mod forskelsbehandling, eftersom appellants konkurrenter i medfør af IZG kan kræve at blive tildelt en støtte, som ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008.
- 114 Kommissionen finder, at det andet anbringende skal afvises fra realitetsbehandling, da der er tale om et nyt anbringende. Under alle omstændigheder er dette anbringende ugrundet.

Domstolens bemærkninger

- 115 Appellanten har med sit andet anbringende i det væsentlige foreholdt Retten, at den i strid med artikel 288 TEUF så bort fra medlemsstaternes kompetence og tilsidesatte artikel 3 og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 og princippet om forbud mod forskelsbehandling ved i den appellerede doms præmis 165-181 at fastslå, at Kommissionen med rette kunne konkludere, at den omhandlede støtte var uforenelig med det indre marked hvad angik den del af denne støtte, der ikke nåede den individuelle anmeldelsestærskel, som er fastsat i denne forordnings artikel 6, stk. 2, for regionalstøtte til store investeringsprojekter.
- 116 Formålet med dette anbringende er således at gøre gældende, at den appellerede dom er behæftet med retlige fejl, for så vidt som denne dom angår undersøgelsen af foreneligheden af den del af den omhandlede støtte, der overskrider det støttebeløb, som anses for at være i overensstemmelse med proportionalitetskravet, således som dette krav er fastsat i 2009-meddelelsens punkt 33, dvs. et beløb på 17 mio. EUR, indtil grænsen for den omtalte individuelle anmeldelsestærskel, hvilken tærskel i den foreliggende sag – herom er parterne enige – beløb sig til 22,5 mio. EUR.
- 117 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt dette andet anbringende kan realitetsbehandles, skal det bemærkes, at appellanten som anført af Kommissionen ganske vist ikke eksplicit til støtte for sit søgsmål for Retten påberåbte sig en tilsidesættelse af artikel 288 TEUF og af artikel 3 samt af artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008.
- 118 Det fremgår dog klart af ordlyden af stævningen i første instans, at appellanten med sit søgsmål for Retten, som det fremgår af den appellerede doms præmis 162 og 163 – med et tredje og subsidiært påberåbt anbringende vedrørende »begrænsningen af støttebeløbet til et beløb, der er lavere end det beløb, der er fritaget for anmeldelsespligt« – kritiserede Kommissionen for at have tilsidesat »forordning nr. 800/2008«. Appellanten gjorde i denne forbindelse gældende, at støtten i tilfælde af

anmeldelse fortsat burde anses for forenelig inden for grænserne af den i denne forordning fastsatte anmeldelsespligtudløsende tærskel, således at medlemsstaten nødvendigvis skulle have mulighed for at yde en støtte op til denne tærskel.

- 119 Ifølge den eksplicitte ordlyd af denne stævning anførte appellanten ydermere for Retten, at Kommissionen ved at begrænse støttebeløbet til et beløb, der lå under den anmeldelsespligtudløsende tærskel, dvs. til et beløb på 17 mio. EUR, gjorde indgreb i Forbundsrepublikken Tysklands kompetencer, hvilket i øvrigt medførte »en ulovlig forskelsbehandling [...] i forhold til de øvrige støttemodtagere, som i medfør af IZG [kunne] opnå støtte med et beløb på 22,5 mio. EUR, som [var] fritaget for anmeldelsespligten«.
- 120 Under disse omstændigheder kan det ikke konkluderes, at appellanten med det foreliggende appelanbringende har fremsat et nyt anbringende i strid med den retspraksis, der er henvist til i nærværende doms præmis 69.
- 121 Det følger heraf, at det andet anbringende kan antages til realitetsbehandling.
- 122 Hvad angår spørgsmålet, om der er grundlag for dette anbringende, skal det bemærkes, at anbringendet støtter sig på den dobbelte forudsætning, at Kommissionen med vedtagelsen af forordning nr. 800/2008 for det første har foretaget en kompetenceoverførsel til medlemsstaterne med hensyn til at vurdere, om statsstøtte, som ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i denne forordnings artikel 6, stk. 2, er forenelig med det indre marked, og for det andet i medfør af denne forordnings artikel 3 og artikel 13, stk. 1, har erklæret sådanne støtteforanstaltninger for at være forenelige med det indre marked, når de opfylder alle betingelserne i den nævnte forordning, idet disse støtteforanstaltninger hermed er godkendt som »eksisterende støtte« som omhandlet i artikel 1, litra b), i forordning nr. 659/1999.
- 123 Det følger heraf, at når en støtte overskrider denne individuelle anmeldelsestærskel, har Kommissionen under behandlingen af en individuel anmeldelse foretaget efter artikel 108, stk. 3, TEUF alene kompetence efter artikel 107, stk. 3, TEUF til at vurdere, om den del af denne støtte, der overskrider den nævnte tærskel, er forenelig. Derimod kan Kommissionen ikke i sin endelige afgørelse, der vedtages i henhold til denne bestemmelse, erklære den del af denne støtte, der ligger under denne tærskel, uforenelig, da en sådan afgørelse ikke uden at tilsidesætte artikel 288 TEUF kan fravige artikel 3 og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008.
- 124 Det må dog konstateres, at den dobbelte forudsætning, som denne argumentation er støttet på, er fejlagtig, eftersom der herved ses bort fra både det ved EUF-traktaten indførte statsstøttekontrollsystem og rækkevidden af forordning nr. 800/2008.
- 125 Hvad angår den første af disse forudsætninger om Kommissionens og medlemsstaternes respektive kompetencer på statsstøttekontrolområdet skal det bemærkes, at medlemsstaterne – som angivet af Retten i den appellerede doms præmis 165 – under den kontrolordning, der er indført ved EUF-traktaten, har pligt til dels at meddele Kommissionen enhver foranstaltning vedrørende indførelse eller ændring af en støtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, dels ikke at gennemføre en sådan foranstaltning i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, TEUF, så længe den nævnte institution ikke har vedtaget en endelig afgørelse vedrørende foranstaltningen (jf. bl.a. dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 126 Denne forpligtelse, der påhviler den pågældende medlemsstat til at anmelde alle nye støtteforanstaltninger til Kommissionen, er præciseret i artikel 2 i forordning nr. 659/1999 (dom af 21.7.2016, Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, præmis 32).

- 127 Som Retten dog ligeledes bemærkede i den appellerede doms præmis 167-169, kan Rådet for Den Europæiske Union i overensstemmelse med artikel 109 TEUF udstede de fornødne forordninger med henblik på anvendelsen af artikel 107 TEUF og 108 TEUF og især fastlægge betingelser for anvendelsen af artikel 108, stk. 3, TEUF samt de former for støtte, som skal være undtaget fra den i den sidstnævnte bestemmelse fastsatte fremgangsmåde. Det fremgår i øvrigt af artikel 108, stk. 4, TEUF, at Kommissionen kan vedtage forordninger vedrørende de former for statsstøtte, som Rådet i overensstemmelse med artikel 109 TEUF har bestemt kan være undtaget fra proceduren i artikel 108, stk. 3, TEUF. Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel [107 TEUF og 108 TEUF] på visse former for horisontal statsstøtte (EFT 1998, L 142, s. 1) blev således vedtaget i medfør af EF-traktatens artikel 94 (derefter artikel 89 EF, nu artikel 109 TEUF), som forordning nr. 800/2008 efterfølgende blev vedtaget i medfør af (jf. bl.a. dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 57 og 58 og den deri nævnte retspraksis).
- 128 Som anført af Retten i den appellerede doms præmis 170 følger det heraf, at på trods af den forpligtelse til forudgående anmeldelse af enhver foranstaltning til indførelse af eller ændring af ny støtte, der påhviler medlemsstaterne i henhold til traktaterne, og som udgør et grundlæggende element i kontrollen med statsstøtte, kan en medlemsstat, hvis en støtteforanstaltning, der vedtages af denne medlemsstat, opfylder de relevante betingelser i forordning nr. 800/2008, påberåbe sig den mulighed for at blive fritaget for sin anmeldelsespligt, der er fastsat i denne forordnings artikel 3. Derimod fremgår det af syvende betragtning til forordning nr. 800/2008, at statsstøtte, der ikke er omfattet af denne forordning, fortsat bør være anmeldelsespligtig efter artikel 108, stk. 3, TEUF (jf. bl.a. dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 129 Det er i den foreliggende sag ubestridt, at den omhandlede støtte overskrider den relevante individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, og at en sådan støtte, idet den ikke er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, dermed af denne ene grund er udelukket fra den fritagelse for den individuelle anmeldelsespligt, der bl.a. er fastsat i den nævnte forordnings artikel 3 og artikel 13, stk. 1 (jf. analogt dom af 21.7.2011, Freistaat Sachsen og Land Sachsen-Anhalt mod Kommissionen, C-459/10 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2011:515, præmis 30).
- 130 Følgelig var den pågældende medlemsstat i den foreliggende sag forpligtet til at anmelde denne støtte individuelt til Kommissionen i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF, idet det i øvrigt er ubestridt, at Forbundsrepublikken Tyskland foretog denne anmeldelse.
- 131 I henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF kunne den nævnte støtte derfor ikke gennemføres, så længe Kommissionen ikke havde truffet en endelig afgørelse vedrørende denne støtte efter artikel 7 i forordning nr. 659/1999.
- 132 Hvad angår vurderingen af en sådan støttes forenelighed med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, TEUF skal der erindres om, at det – som allerede fastslået i nærværende doms præmis 79 – ifølge fast retspraksis alene er Kommissionen, der underlagt Unionens retsinstansers efterprøvelse er kompetent til at foretage en sådan vurdering.
- 133 I modsætning til, hvad appellanten har gjort gældende, har Kommissionen ikke med vedtagelsen af forordning nr. 800/2008 overført denne kompetence i forhold til de af denne forordning omfattede støtteforanstaltninger, hvis beløb ikke overstiger den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i forordningens artikel 6, stk. 2, til medlemsstaterne.
- 134 For det første og som påpeget af generaladvokaten i punkt 100 i forslaget til afgørelse kan Kommissionen således ikke med vedtagelsen af en forordning fravige denne kompetence, om så blot for en bestemt støttekategori, eftersom denne kompetence er tillagt denne institution som enekompetence i den primære EU-ret i artikel 107 TEUF og 108 TEUF.

- 135 For det andet skal det bemærkes, at Kommissionen med forordning nr. 800/2008 i det væsentlige har begrænset sig til på forhånd at udøve de beføjelser, som den er tillagt ved artikel 107, stk. 3, TEUF, for enhver støtte, der opfylder de i denne forordning fastsatte betingelser (jf. i denne retning dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 65).
- 136 I dette øjemed opstiller forordning nr. 800/2008, som det fremgår af anden til fjerde betragtning hertil, en række generelle kriterier for forenelighed, som er blevet udarbejdet på grundlag af den erfaring, som Kommissionen har opnået i forbindelse med anvendelsen af artikel 107 TEUF og 108 TEUF. Når disse kriterier er opfyldt, er den pågældende støtte ifølge bl.a. denne forordnings artikel 3 og artikel 13, stk. 1, forenelig med det indre marked som omhandlet i artikel 107, stk. 3, TEUF og fritaget for anmeldelsespligten i artikel 108, stk. 3, TEUF.
- 137 Når en støtteansøgning i henhold til forordning nr. 800/2008 fremsendes til den kompetente myndighed i en medlemsstat, er det imidlertid alene denne nationale myndighed, der under hensyntagen til de oplysninger, som den har fået forelagt, skal undersøge, om den støtte, som der er ansøgt om, opfylder alle de relevante betingelser i denne forordning (jf. i denne retning dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 66 og 93).
- 138 Som Domstolen allerede har fastslået, er det imidlertid kun hvis en støtteforanstaltning vedtaget af en medlemsstat rent faktisk opfylder alle de relevante betingelser i forordning nr. 800/2008, at denne medlemsstat er fritaget for sin anmeldelsespligt. Omvendt gælder det, at når en støtte er blevet tildelt i henhold til denne forordning, selv om ikke alle de fastsatte betingelser for at være omfattet af denne fritagelse var opfyldt, er støtten blevet tildelt i strid med anmeldelsespligten og skal anses for at være ulovlig (dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 99).
- 139 Ifølge Domstolens praksis påhviler det i en sådan situation både de nationale retter og medlemsstaternes myndigheder at sikre, at der drages samtlige konsekvenser af tilsidesættelsen af artikel 108, stk. 3, sidste punktum, TEUF bl.a. hvad angår gyldigheden af gennemførelsesretsakterne og tilbagesøgningen af den støtte, der er tildelt under tilsidesættelse af denne bestemmelse (jf. i denne retning dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 89-92, 100 og 130).
- 140 Ifølge artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 tilkommer det i øvrigt Kommissionen – enten på eget initiativ eller efter en klage indgivet af en interesseret part – ud fra artikel 107 TEUF og 108 TEUF at undersøge en sådan støtte tildelt i strid med forordning nr. 800/2008 (jf. i denne retning dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 114).
- 141 Selv om Kommissionen har bemyndigelse til at vedtage gruppefritagelsesforordninger for kategorier af støtte for at sikre effektivt tilsyn med konkurrencereglerne vedrørende statsstøtte og forenkle administrationen, kan sådanne forordninger på ingen måde svække dens kontrolbeføjelser på dette område (jf. i denne retning dom af 21.7.2016, Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, præmis 38, og af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 60).
- 142 Det følger heraf, at Kommissionen ikke med vedtagelsen af forordning nr. 800/2008 har tillagt de nationale myndigheder nogen endelig beslutningskompetence hvad angår omfanget af fritagelsen for anmeldelsespligten, og følgelig heller ikke hvad angår den vurdering af betingelserne i nævnte forordning, som en sådan fritagelse er betinget af. De nationale myndigheder befinder sig i denne henseende på samme niveau som potentielle støttemodtagere og skal sikre sig, at deres afgørelser er i overensstemmelse med den nævnte forordning (jf. i denne retning dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 101 og 102).
- 143 Når en national myndighed tildeler støtte ved en urigtig anvendelse af forordning nr. 800/2008, sker dette derfor under tilsidesættelse af såvel bestemmelserne i denne forordning som af artikel 108, stk. 3, TEUF (dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 103).

- 144 Retten begik derfor ikke nogen retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 177 fastslog, at en støtte højst er omfattet af en formodning om forenelighed med det indre marked, når en medlemsstat vurderer, at denne støtte opfylder betingelserne i forordning nr. 800/2008. Ifølge den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 139 og 140, kan en sådan støttes overholdelse af de nævnte betingelser nemlig anfægtes såvel for en national ret eller en national myndighed som for Kommissionen.
- 145 I denne forbindelse skal det i øvrigt påpeges, at det ifølge Domstolens faste praksis er udelukket, at en national myndighed i forhold til en modtager af støtte, der er tildelt efter en urigtig anvendelse af forordning nr. 800/2008, kan skabe en berettiget forventning om, at denne støtte er lovlig. Henset til den obligatoriske karakter af den kontrol, som Kommissionen i medfør af artikel 108 TEUF fører med statsstøtte, kan der således principielt ikke bestå en berettiget forventning hos de støttemodtagende virksomheder om, at den støtte, som de har modtaget, er lovlig, medmindre den er blevet ydet under iagttagelse af den i denne artikel fastlagte procedure (jf. i denne retning dom af 5.3.2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 98 og den deri nævnte retspraksis).
- 146 Det følger heraf, at forordning nr. 800/2008 ikke påvirker den enekompetence, som Kommissionen har til at vurdere, om en støtte ydet i henhold til denne forordning er forenelig efter artikel 107, stk. 3, TEUF. Kun Kommissionen har derfor ret til at erklære en sådan støtte forenelig med det indre marked i medfør af denne bestemmelse, og det uanset om størrelsen af denne støtte overskrider eller ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008.
- 147 Hvad angår den anden af de i nærværende doms præmis 122 omtalte forudsætninger, som vedrører rækkevidden af forordning nr. 800/2008, og ifølge hvilken Kommissionen med vedtagelsen af denne forordning erklærede de statsstøtteordninger, hvis størrelse ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i nævnte forordnings artikel 6, stk. 2, for at være forenelige med det indre marked, når de opfylder alle betingelserne i denne samme forordning, idet disse støtteforanstaltninger hermed er godkendt som »eksisterende støtte« som omhandlet i artikel 1, litra b), i forordning nr. 659/1999, skal det bemærkes, at artikel 3 og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 ganske vist bestemmer, at støtteordninger, der opfylder betingelserne i denne forordning, »er forenelige« med det indre marked som omhandlet i artikel 107, stk. 3, TEUF.
- 148 I modsætning til, hvad appellantens har anført, følger det dog ikke heraf, at en sådan støtte skal anses for at være »godkendt« som »eksisterende støtte« som omhandlet i artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999. Det fremgår således af denne bestemmelse, at for at en støtteordning eller en individuel støtte skal kunne kvalificeres som sådan, skal denne ordning eller støtte være blevet godkendt »af Kommissionen eller Rådet«.
- 149 En støtte ydet af en medlemsstat i henhold til forordning nr. 800/2008 kan imidlertid ikke anses for at være blevet godkendt af Kommissionen. Som det fremgår af nærværende doms præmis 137-142, er det nemlig de kompetente nationale myndigheder, der undersøger, om en støtte ydet i henhold til denne forordning i et konkret tilfælde opfylder de betingelser, der er fastsat i forordningen, uden at disse myndigheder dog selv har bemyndigelse til at træffe endelig afgørelse om, hvorvidt denne støtte er forenelig med det indre marked.
- 150 På grund af selve karakteren af forordning nr. 800/2008 foretages der i øvrigt heller ikke med denne forordning en sådan konkret vurdering af, hvorvidt en given støtteordning eller en given individuel støtte er forenelig ud fra betingelserne i denne forordning, idet denne forordning som angivet i nærværende doms præmis 136 begrænser sig til – på grundlag af den erfaring, som Kommissionen har opnået i forbindelse med anvendelsen af artikel 107 TEUF og 108 TEUF – at opstille en række generelle kriterier for forenelighed for visse kategorier af støtte.

- 151 Når en medlemsstat finder, at en støtte opfylder betingelserne i forordning nr. 800/2008, kan denne støtte følgelig ikke af denne grund alene anses for at være godkendt af Kommissionen som støtte, der er forenelig med det indre marked (jf. i denne retning dom af 21.7.2016, Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, præmis 50).
- 152 En sådan godkendelse kan alene ske ved en afgørelse, som Kommissionen vedtager i medfør af artikel 107, stk. 3, TEUF, såsom bl.a. en afgørelse truffet efter artikel 7, stk. 3, i forordning nr. 659/1999, hvorved der sker en konkret vurdering af denne støtte.
- 153 Som Retten med føje nærmere bestemt fastslog i den appellerede doms præmis 176, 179 og 180, følger det heraf, at en støtte ydet af en medlemsstat i medfør af forordning nr. 800/2008 ikke kan anses for en af Kommissionen godkendt eksisterende støtte, blot fordi den opfylder alle betingelserne i denne forordning.
- 154 Det blotte forhold, at et støttebeløb når den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, kan – i modsætning til det af appellanten hævdede – følgelig og så meget desto mindre på ingen måde give ret til et sådant støttebeløb.
- 155 For det første gælder det således, at ud over at en sådan støtte i betragtning af rækkevidden af forordning nr. 800/2008 under ingen omstændigheder kan anses for en af Kommissionen godkendt eksisterende støtte, har betingelsen om, at støttebeløbet ikke må overskride denne tærskel – selv om denne betingelse udgør en af de betingelser, der ifølge artikel 3 og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 skal overholdes, for at en støtte er fritaget for anmeldelse og er forenelig med det indre marked – en rent processuel karakter i den forstand, at det til denne tærskel svarende støttebeløb på ingen måde er udtryk for en vurdering, som Kommissionen i henhold til artikel 107, stk. 3, TEUF har foretaget af en støttes forenelighed med det indre marked, og navnlig ikke hvad angår en sådan støttes nødvendighed.
- 156 Den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, er således fremkommet ved en aritmetisk beregning baseret på det støttebeløb, der maksimalt kan ydes til en investering med støtteberettigede omkostninger på 100 mio. EUR, i henhold til den standardstøttetærskel, der gælder for store virksomheder i det godkendte regionalstøttekort på det tidspunkt, hvor støtten ydes, hvilket støttebeløb i den konkrete sag i henhold til retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 svarede til en maksimal intensitetsats, der for regionen Leipzig var på 30% (jf. Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 – Regionalstøttekort: Tyskland (EUT 2006, C 295, s. 6)).
- 157 For det andet skal en regional investeringsstøtte for at være forenelig med det indre marked efter artikel 3 og artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 800/2008 opfylde alle de materielle betingelser i denne forordning, og navnlig betingelsen om støttens tilskyndelsesvirkning, der er fastsat i forordningens artikel 8, stk. 3, litra e), ifølge hvilken støtte til store virksomheder, der er omfattet af denne forordning, anses for at have en sådan tilskyndelsesvirkning, når medlemsstaten, inden den yder den pågældende individuelle støtte, har påvist, at det fremgår af den dokumentation, som støttemodtageren har udarbejdet, at projektet ikke ville være blevet gennemført som sådant i det pågældende støtteberettigede område uden støtten.
- 158 Det følger heraf, at en støtte, hvis størrelse ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, ikke alene ikke kan sidestilles med en af Kommissionen godkendt eksisterende støtte, men ydermere kun kan anses for forenelig med det indre marked i henhold til denne forordnings artikel 3 og artikel 13, stk. 1, såfremt denne støtte i øvrigt opfylder alle de materielle betingelser i denne forordning, navnlig at støttebeløbet overholder betingelsen om støttens tilskyndelsesvirkning, der er fastsat i forordningens artikel 8, stk. 3, litra e).

- 159 Det følger heraf, at en støtte, hvis beløb overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, og som – som allerede anført i nærværende doms præmis 129 – ikke er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, og følgelig skal anmeldes til Kommissionen i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF, ikke kan anses for en støtte, der er blevet godkendt ifølge den nævnte forordning i forhold til den del af støttebeløbet, der ikke overskrider denne tærskel, og dette så meget desto mindre når det ikke er blevet dokumenteret, at denne del af støtten opfylder alle de materielle betingelser i denne forordning, navnlig betingelsen om støttens tilskyndelsesvirkning.
- 160 Det følger af det ovenstående, at Retten ikke begik nogen retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 173, 176 og 181 at fastslå, at en støtte, hvis beløb overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, i forbindelse med en individuel undersøgelse efter artikel 107, stk. 3, TEUF skal vurderes som »ny støtte« som omhandlet i artikel 1, litra c), i forordning nr. 659/1999, og det i forhold til hele sit beløb inklusive den del, der ikke overskrider denne tærskel.
- 161 Under disse omstændigheder skulle den omhandlede støttes forenelighed med det indre marked vurderes i forhold til hele støttebeløbet i forbindelse med en individuel anmeldelse foretaget i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF, og denne vurdering skulle – som det tillige præciseres i syvende betragtning til forordning nr. 800/2008 – ske på grundlag af såvel de materielle betingelser i denne forordning som kriterierne i de særlige retningslinjer og rammebestemmelser, som Kommissionen har vedtaget. Som det allerede fremgår af nærværende doms præmis 155 og 156, er den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i denne forordnings artikel 6, stk. 2, derimod uden relevans i denne forbindelse (jf. analogt dom af 21.7.2011, Freistaat Sachsen og Land Sachsen-Anhalt mod Kommissionen, C-459/10 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2011:515, præmis 30 og 31).
- 162 Følgelig begik Retten ikke nogen retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 173 fastslog, at den omhandlede støttes forenelighed på grundlag af artikel 107, stk. 3, TEUF skulle vurderes under hensyntagen til bl.a. kravene i 2009-meddelelsen.
- 163 Som allerede konstateret under behandlingen af det første anbringende er det ubestridt, at Retten bl.a. i den appellerede doms præmis 119 og 131 med rette fastslog, at den omhandlede støtte for at overholde kravene om støttens tilskyndelsesvirkning og proportionalitet, således som fastsat henholdsvis i 2009-meddelelsens punkt 21, 22 og 25 samt i punkt 33, ikke kunne overskride et beløb på 17 mio. EUR.
- 164 Som fremhævet af appellantens i retsmødet er det ganske vist rigtigt, at de materielle kriterier, der er defineret i forordning nr. 800/2008, ligeledes – og som det fremgår af den retspraksis, der er gengivet i nærværende doms præmis 161 – skal tages i betragtning med henblik på bedømmelsen af en støttes forenelighed i forbindelse med en individuel anmeldelse foretaget i medfør af artikel 108, stk. 3, TEUF. Hvis en medlemsstat til Kommissionen anmelder en støtte, som er i overensstemmelse med betingelserne i forordning nr. 800/2008, skal Kommissionen således i princippet godkende denne støtte (jf. i denne retning dom af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 43).
- 165 I modsætning til, hvad appellantens har antydnet, kan bedømmelsen af en støttes forenelighed med det indre marked dog på ingen måde variere, alt efter om denne bedømmelse sker ud fra betingelserne i forordning nr. 800/2008 eller ud fra betingelserne i 2009-meddelelsen, da dette ville udgøre en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 3, TEUF, som er retsgrundlaget såvel for forordning nr. 800/2008 som for 2009-meddelelsen. Navnlig er det med urette, at appellantens har hævdet, at dette selskab i henhold til forordning nr. 800/2008 har ret til at opnå et højere støttebeløb end det, som Kommissionen har godkendt i den omtvistede afgørelse i forbindelse med en individuel anmeldelse.

- 166 Det fremgår således af Domstolens praksis angående artikel 107, stk. 3, TEUF, at en regional investeringsstøtte for at være forenelig med det indre marked skal være nødvendig for at gennemføre denne investering og følgelig nå de ved denne bestemmelse forfulgte mål (jf. i denne retning dom af 21.7.2011, Freistaat Sachsen og Land Sachsen-Anhalt mod Kommissionen, C-459/10 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2011:515, præmis 33, af 13.6.2013, HGA m.fl. mod Kommissionen, C-630/11 P – C-633/11 P, EU:C:2013:387, præmis 104 og 105, og af 19.7.2016, Kotnik m.fl., C-526/14, EU:C:2016:570, præmis 49).
- 167 Det følger således af artikel 107, stk. 3, TEUF, at de krav vedrørende støttens tilskyndelsesvirkning og proportionalitet, der er fastsat i 2009-meddelelsens punkt 21, 22, 25 og 33, i det væsentlige svarer til den betingelse om støttens tilskyndelsesvirkning, der er fastsat i artikel 8, stk. 3, litra e), i forordning nr. 800/2008, ifølge hvilken anvendelsen af den i denne forordning fastsatte fritagelse på de regionale støtteforanstaltninger, der er omhandlet i denne forordnings artikel 13, stk. 1, og som ydes til store virksomheder, som allerede anført i nærværende doms præmis 157 er undergivet den betingelse, at det er dokumenteret, at projektet ikke ville være blevet gennemført som sådant i det pågældende støtteberettigede område uden støtten.
- 168 Som angivet af Kommissionen i retsmødet som svar på et spørgsmål fra Domstolen følger det heraf, at det nødvendige støttebeløb, som Kommissionen – som i den foreliggende sag – har anset for foreneligt i forbindelse med en individuel anmeldelse, der er blevet behandlet ud fra de i 2009-meddelelsen fastsatte betingelser, er identisk med det støttebeløb, der anses for at være i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 800/2008.
- 169 I den konkrete sag skal det under alle omstændigheder fastslås, at selv om Retten hovedsageligt bedømte støttens tilskyndelsesvirkning og proportionalitet under hensyntagen til kravene i 2009-meddelelsen, da disse krav har en mere detaljeret karakter, henviste den – som det fremgår af den appellerede doms præmis 80, hvilken præmis appellanten i øvrigt ikke har anfægtet i appelskriftet – tillige som led i sin bedømmelse på dette punkt udtrykkeligt til artikel 8, stk. 3, litra e), i forordning nr. 800/2008 angående støttens tilskyndelsesvirkning.
- 170 For så vidt som appellanten i retsmødet hertil har anført, at anvendelsen af artikel 8, stk. 3, litra e), i forordning nr. 800/2008 i den foreliggende sag udelukkes af denne forordnings artikel 8, stk. 4, eftersom den omhandlede støtte er en »skattemæssig foranstaltning« som omhandlet i denne sidstnævnte bestemmelse, er det tilstrækkeligt at fastslå, at denne argumentation, der har til formål for første gang under appellen at anfægte den appellerede doms præmis 80, ikke alene skal afvises fra realitetsbehandling i henhold til den i nærværende doms præmis 69 gængs retspraksis, men desuden savner ethvert grundlag, idet den omhandlede støtte åbenbart ikke er en skattemæssig foranstaltning. Ydermere har appellanten ikke på nogen måde gjort gældende, og så meget desto mindre påvist, at dette selskab i henhold til denne forordnings artikel 8, stk. 4, litra a), havde ret til denne støtte i medfør af IZG, uden at de kompetente myndigheder havde den mindste skønsbeføjelse med hensyn til de investeringer, der skulle finansieres.
- 171 Det følger heraf, at det er med urette, at appellanten har anført, at den omhandlede støtte, såfremt den havde været begrænset til et beløb, der ikke overskred den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, kunne være blevet fritaget for anmeldelsespligten i medfør af denne forordnings artikel 3 og artikel 13, stk. 1, selv om dette beløb overskred det, der var nødvendigt for investeringens gennemførelse.
- 172 Følgelig behæftede Retten ikke den appellerede dom med en retlig fejl, da den i denne doms præmis 179 vurderede, at Kommissionen med rette havde konkluderet, at den omhandlede støtte kun kunne erklæres forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, TEUF, såfremt den ikke overskred det beløb, der svarede til forskellen mellem nettoomkostningerne ved at investere i München og nettoomkostningerne ved at investere i Leipzig, eftersom denne forskel udgjorde det beløb, der var nødvendigt for, at investeringen blev gennemført i den støttemodtagende region.

- 173 Som Retten ligeledes med føje fastslog i den appellerede doms præmis 179, afkræftes disse betragtninger ikke af fodnoten til 2009-meddelelsens punkt 56, ifølge hvilken en medlemsstat »fortsat har mulighed for at yde støtte af denne art op til et niveau svarende til det maksimumsbeløb, der ifølge de gældende regler kan ydes til investeringer med støtteberettigede omkostninger på 100 mio. EUR«. Ifølge selve ordlyden af denne fodnote tager denne mulighed således alene sigte på støtte, der ydes »på grundlag af en eksisterende regionalstøtteordning«. Som det fremgår af nærværende doms præmis 147-153, er dette imidlertid ikke tilfældet med den omhandlede støtte.
- 174 I øvrigt og med samme begrundelse kan appellanten ikke påberåbe sig en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling ved at henvise til, at dette selskabs konkurrenter har ret til at blive tildelt en støtte, som ikke overskrider den individuelle anmeldelsestærskel, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 800/2008, uden at denne støtte skal anmeldes til Kommissionen i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF. Denne argumentation er således atter en gang baseret på den urigtige forudsætning, at en støtte af en sådan størrelse udgør en af Kommissionen godkendt eksisterende støtte. Denne argumentation hviler desuden på det fejlagtige udsagn, at en sådan støtte nødvendigvis opfylder alle de øvrige materielle betingelser, som denne forordning opstiller, herunder betingelsen om støttens tilskyndelsesvirkning.
- 175 Det følger ligeledes heraf, at appellanten – i modsætning til, hvad dette selskab har anført – heller ikke har været genstand for en ugunstig behandling på grund af det valg, som den pågældende medlemsstat traf om at anmelde den omhandlede støtte til Kommissionen i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF.
- 176 Eftersom Kommissionen i den omtvistede afgørelse godkendte denne støtte i forhold til den del af støtten, der blev anset for at overholde kravene om støttens tilskyndelsesvirkning og proportionalitet, således som fastsat i 2009-meddelelsen, udgør denne støtte tværtimod herefter og i dette omfang en eksisterende støtte, hvorimod en sådan støtte – såfremt der ikke var sket en sådan anmeldelse, og såfremt den nationale myndighed med urette havde anvendt forordning nr. 800/2008 – ville være blevet kvalificeret som ny støtte ydet i strid med artikel 108, stk. 3, TEUF og følgelig som ulovlig støtte, hvilket ville have haft de konsekvenser, der er påpeget i nærværende doms præmis 139 og 140.
- 177 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at det andet anbringende skal forkastes som ugrundet i forhold til sine to led.
- 178 Som følge heraf skal hovedappellen forkastes i sin helhed.

Sagsomkostninger

- 179 I henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, når en appel ikke tages til følge. I henhold til samme reglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af dets artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 180 Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne, og da appellanten har tabt sagen, bør appellanten bære sine egne omkostninger og betale Kommissionens omkostninger i forbindelse med hovedappellen.
- 181 I henhold til procesreglementets artikel 184, stk. 4, bærer Freistaat Sachsen sine egne omkostninger i forbindelse med hovedappellen.
- 182 Hvad angår kontraappellen har Kommissionen tabt sagen, og da appellanten og Freistaat Sachsen har nedlagt påstand om, at denne institution tilpligtes at betale sagsomkostningerne, pålægges det sidstnævnte at bære sine egne omkostninger og at betale appellansens og Freistaat Sachsens omkostninger i forbindelse med kontraappellen.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Femte Afdeling):

- 1) **Hovedappellen og kontraappellen forkastes.**
- 2) **Bayerische Motoren Werke AG bærer sine egne omkostninger og betaler Europa-Kommissionens omkostninger i forbindelse med hovedappellen.**
- 3) **Freistaat Sachsen bærer sine egne omkostninger i forbindelse med hovedappellen.**
- 4) **Kommissionen bærer sine egne omkostninger og betaler Bayerische Motoren Werke AG's og Freistaat Sachsens omkostninger i forbindelse med kontraappellen.**

Underskrifter